

تأثیر برخی از عوامل محیطی بر صفات رشد گوسفند لری بختیاری

آذر راشدی ده صحرایی^{۱*}، جمال فیاضی^۲، محمود وطن خواه^۳، محمد تقی بیگی نصیری^۴، مصطفی لطفی فرخنده^۵ و کوروش غلامحسینی^۶

* ۱ و ۲- به ترتیب دانشجوی کارشناسی ارشد، استادیار و دانشیار دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان - ۳- دانشیار مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی شهرکرد - ۴- کارشناس ارشد پژوهشکده بیوتکنولوژی کشاورزی - ۵- کارشناس ایستگاه اصلاح نژاد گوسفند لری بختیاری

Email: Azar.rashedi2010@yahoo.com نویسنده مسئول: آذر راشدی ده صحرایی

چکیده:

در این تحقیق به منظور بررسی عوامل محیطی مؤثر بر برخی صفات رشد در گوسفند لری بختیاری از تعداد ۷۷۲۱ رکورد وزن تولد، ۷۲۷۵ رکورد وزن شیرگیری، ۵۷۴۵ رکورد وزن شش ماهگی و ۳۰۸۸ رکورد وزن یک سالگی گوسفندان لری بختیاری که طی سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۰ در ایستگاه پرورش و اصلاح نژاد این گوسفند واقع در شهرستان شهرکرد جمع‌آوری شده بود استفاده شد. نرم‌افزار آماری SAS جهت بررسی اثر عوامل محیطی مورد استفاده قرار گرفت. نتایج این تحقیق نشان داد، عوامل محیطی سال تولد، جنس بره، تیپ تولد و سن مادر هنگام زایش بر کلیه صفات مزبور معنی‌دار بودند. همچنین اثر متقابل جنس بره-تیپ تولد برای صفات وزن تولد، وزن شیرگیری و وزن شش ماهگی در سطح بالایی ($p < 0.01$) معنی‌دار بود. اثر متقابل سن مادر-تیپ تولد فقط برای صفت وزن تولد معنی‌دار ($p < 0.01$) بود و اثر متقابل سن مادر-جنس بره برای صفات وزن شش ماهگی در سطح ($P < 0.01$) و برای وزن شیرگیری در سطح ($p < 0.05$) معنی‌دار بود. بررسی اثر عوامل ثابت، گویای اثر قابل توجه عوامل محیطی بر بروز فنوتیپی صفات رشد می‌باشد. لذا اگر این عوامل در برآورد مقادیر ارزش اصلاحی حیوانات در نظر گرفته نشود، می‌تواند اریب قابل ملاحظه‌ای در آن ایجاد نماید و به تبعیت از آن مقادیر روند ژنتیکی محاسبه شده بسیار دور از واقعیت خواهد بود.

واژگان کلیدی: گوسفند لری بختیاری - عوامل محیطی - صفات رشد

مقدمه

برای اجرای برنامه‌های موفق اصلاح نژادی، بررسی عوامل ثابت محیطی مؤثر بر صفات و قرار دادن آن‌ها در مدل، در برآورد پارامترهای ژنتیکی اهمیت دارد (۸). برای محاسبه دقیق‌ترین پیش‌بینی از ارزش اصلاحی واقعی یک حیوان، منابع تغییر غیر ژنتیکی مهم باید شناسایی شده و به روش‌های آماری اثر آن‌ها تصحیح شوند (۲). کیهان و همکاران (۲۰۰۹)، جعفرآوغلی و همکاران (۲۰۱۰) و جیانگ و همکاران (۲۰۱۱) اثرات ثابت سال تولد، جنسیت بره، تیپ تولد و سن مادر را بر صفات رشد در گوسفند معنی‌دار گزارش کردند. هدف از انجام این پژوهش بررسی عوامل محیطی سن مادر، سال تولد، تیپ تولد، جنسیت بره و اثرات متقابل آن‌ها روی برخی از صفات رشد در گوسفندان لری بختیاری می‌باشد تا بتوان با استفاده از این اطلاعات، یک مدل دقیق برای برآورد پارامترهای ژنتیکی و پیش‌بینی ارزش‌های اصلاحی پیشنهاد نمود.

مواد و روش‌ها